

La pandèmia afavoreix els artistes locals i el català

L'Anuari de la Música 2021 es fa ressó de l'augment del 105% a les programacions de noms dels Països Catalans i un 126% més de presència en català | La producció de discos en català el 2020, per la seva banda, s'ha incrementat un 31%, assolint la xifra rècord de 1.831 referències en físic i digital

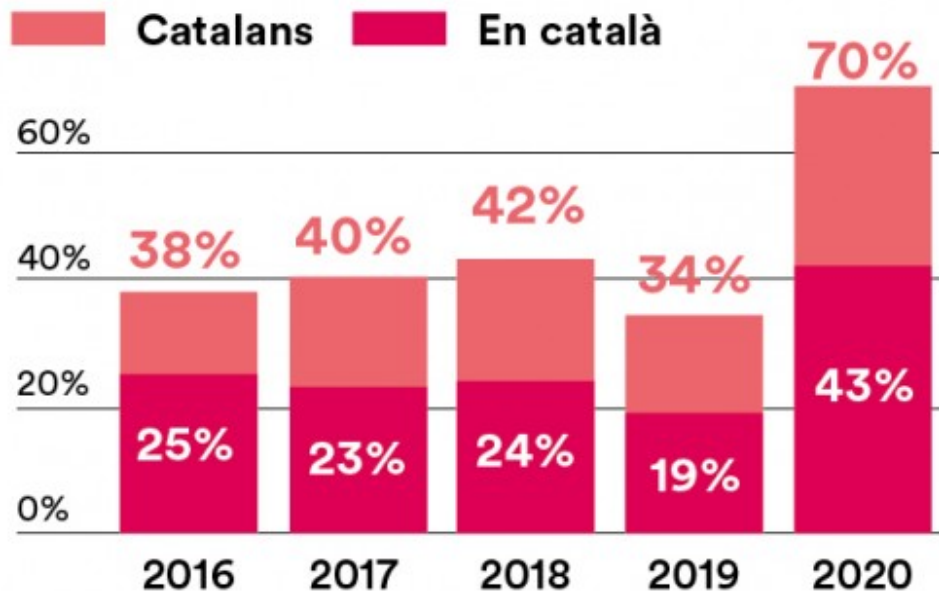

L'Anuari de la Música 2021, presentat la setmana passada i coeditat pel Grup Enderrock i ARC, repassa l'impacte del primer any de pandèmia amb dades aportades per empreses i associacions del sector i validades per l'InCom-UAB. Quant a llengua, l'anàlisi ha demostrat que al llarg del 2020 s'han programat i editat més artistes catalans que mai.

LA QÜESTIÓ LINGÜÍSTICA EN ELS FESTIVALS

Els festivals que van programar el 2020 han presentat versions reduïdes diferenciades d'anys anteriors, sobretot respecte al cartell internacional. Fins l'any passat els artistes més programats als festivals catalans eren estrangers i les llengües principals, el castellà i l'anglès. La tendència va augmentar el 2019 al 66% de noms internacionals. El 2020 la música catalana s'ha vist afavorida per la situació pandèmica en una mena de discriminació positiva lingüística impensada, i s'ha registrat l'històric del 70% d'artistes catalans a les 12 principals cites, el doble que l'any anterior. A més, també s'ha doblat la presència de música en català amb el 43% dels artistes. De tota manera, això no deixarà de ser un miratge si els programadors no continuen tenint cura del talent local, i no només quan van mal dades.

Artistes catalans i en català

Les primeres posicions del rànquing d'artistes catalans estan ocupades per la programació local de l'Anòlia i el Sant Boi Sona (Altaveu), ambdós amb el 100% de noms del cartell, i vorejant-lo el Tradicionàrius (97%) o l'Acústica (93%), mentre que s'han situat a la cua Les Nits del Primavera Sound (38%) i el Guitar BCN (50%). Pel que fa a la llengua, han destacat per la tria de grups i solistes que canten en català els festivals Acústica (79%), Tradicionàrius (76%), Strenes (67%) i BarnaSants (65%), certàmens amb directors artístics que aposten pel teixit cultural. La mínima presència, tot i que superior als darrers anys, s'ha focalitzat a Les Nits del Primavera Sound (6%) i el Fes Pedralbes (12%).

El pla de xoc cultural té a veure amb la producció de Km0, i la llengua n'és un factor principal. La lingüista Carme Junyent, coordinadora del llibre *El català, la llengua efervescent*, explica: "El català pot estar en fase irreversible d'aquí a vint o cinquanta anys, depèn si es mira amb optimisme o de manera moderada. Crec que abans ens en sortíem, però hi ha símptomes negatius amb una caiguda sostinguda i accelerada. La gent jove que té el català com a llengua inicial parla menys català que els seus avantpassats i la gent gran que té el català com a llengua inicial parla menys català que quan era jove. Tot això són símptomes que la llengua és recessiva o en procés de substitució. Estem deixant els joves sense referents en el món audiovisual, el més important per a ells perquè els referents surten d'aquest àmbit, i en troben ben pocs. El català els resulta una mena de llatí, que el pots aprendre a l'escola però que no cal que el parlis".

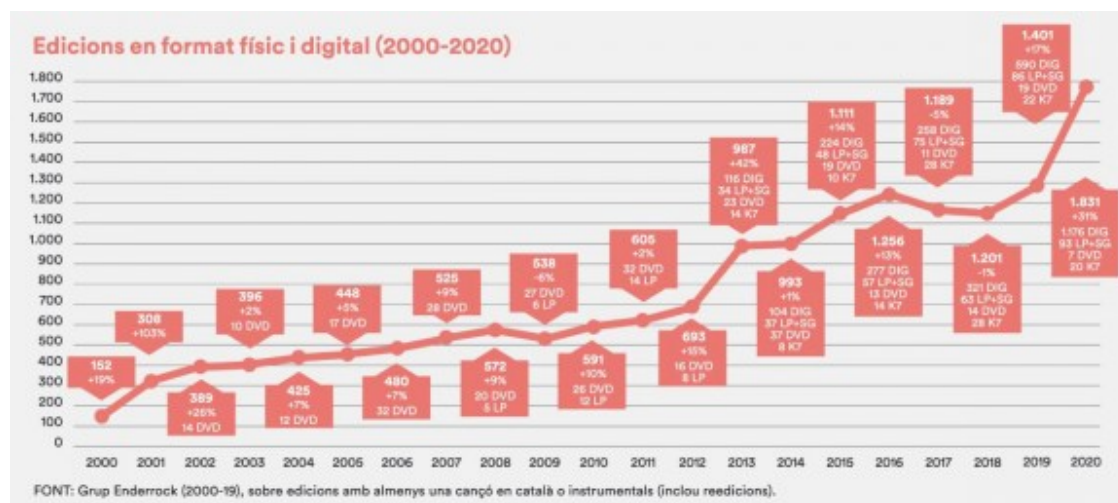
La Plataforma per la Llengua té per objectiu promoure el català com a eina de cohesió social i amb presència a la cultura. El 2020 l'entitat ha fet un seguiment perquè els ajuts de les administracions tinguin en compte afavorir els projectes que donen ales al català. També s'ha vinculat al BarnaSants confederal i a l'Ateneu de la Cançó, que va tenir el reclam de 250 artistes. La responsable de Cultura de l'entitat, Gemma Ponsa, que impulsa la campanya *Les xifres*

canten, assegura que "un dels objectius clau és corregir una situació, del tot incomprensible, que fa que els artistes que canten en català residents al País Valencià, les Illes Balears, Andorra, la Franja o l'Alguer siguin considerats artistes 'estrangers' a l'hora d'obtenir ajuts i subvencions de la Generalitat de Catalunya". En aquest sentit, l'ICEC ha informat que el 2021 es canviaran les bases pel que fa a la línia de la música en viu i a la segona convocatòria es reflectirà que els artistes que cantin en llengua catalana seran considerats 'autoria catalana', i no caldrà que visquin a Catalunya.

MÉS DISCOS EN CATALÀ QUE MAI

El sector discogràfic ha patit un 2020 ple d'incerteses, amb la caiguda del negoci d'un 23% causada per les afectacions de la pandèmia i per la suspensió de concerts. Després d'un 2019 que va apuntar un augment dels ingressos per vendes, en aquest capítol la facturació ha caigut un 15% i s'ha situat una mica per sobre de la xifra del 2019. La causa principal ha estat motivada pel decrement de les vendes digitals del 17%, tot i que el format físic ha resistit amb un lleuger descens del 5%. La situació al mercat català es distancia de la tendència estatal, que també recull el negoci de les multinacionals. La recessió a Catalunya contrasta amb l'increment del 4% de la facturació declarat per Promusicae, que és resultat d'una disminució del 24% en el negoci físic i un augment del 22% en el digital.

Malgrat això, la producció de discos en català del 2020 ha assolit la xifra rècord de 1.831 referències en físic i digital, sumant àlbums, EPs i senzills, fet que significa un 31% d'augment respecte a les 1.401 del 2019, tenint en compte les edicions originals i també les reedicions. A diferència de la crisi industrial generada en altres sectors musicals, el confinament ha disparat la creació i les noves tecnologies han fet possible l'increment d'enregistraments. Un efecte indirecte n'ha estat, per exemple, el rècord de participació a les darreres edicions (2020 i 2021) del concurs emergent Sona9.

Per conscienciar els consumidors dels efectes de la crisi, l'APECAT ha llançat la campanya "Confinat amb músiques", amb la qual alerta de la caiguda d'ingressos pel consum de música enregistrada. La iniciativa ha tingut el suport de músics que han confeccionat llistes de reproducció personalitzades. Per la gerent de l'entitat, Eva Faustino, "la campanya anava adreçada

als consumidors de música, però també als músics, que sovint no són conscients del valor de la seva obra enregistrada".

Les associacions sectorials APECAT i PAF, amb el suport del Departament de Cultura, han impulsat igualment la campanya "Música Km.0 Cat: La teva música, molt més a prop del que t'imagines", per posar en relleu la qualitat i la varietat de la producció discogràfica catalana. El lema s'ha publicitat als mitjans, s'han etiquetat els discos de producció catalana i s'han creat llistes de reproducció especialitzades. Com a resultat de la campanya, sumada a la inversió realitzada a Spotify, ha estat possible la creació de la primera llista oficial en llengua catalana a la plataforma, IndieCat, que ha superat els 18.000 subscriptors. La decisió de crear una llista amb continguts propis va ser una aposta editorial que cal atribuir a la multinacional sueca, a causa de l'important volum d'escoltes que es registren als territoris de llengua catalana i de música en català, segons han reconegut els responsables de continguts de la marca.